

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 16 päivänä lokakuuta 2002,****tukijärjestelmästä, jonka Italia aikoo toteuttaa Sardinian alueen pienten ja keskisuurten yritysten energiakustannusten pienentämiseksi***(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 3715)***(Ainoastaan italianteksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)***(2003/228/EY)*

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽¹⁾,on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

(1) Italian viranomaiset ilmoittivat 30 päivänä lokakuuta 2001 päivätyllä kirjeellä N:o 13305 perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti tukijärjestelmästä, jonka ne aikovat toteuttaa Sardinian alueen pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) hyväksi.

(2) Koska tukijärjestelmän voimaantulo edellyttää perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti komission ennakkohyväksyntää, järjestelmä on kirjattu ilmoitettujen tukien rekisteriin numerolla N 759/2001.

(3) Komissio pyysi lisätietoja 30 päivänä marraskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä. Komission lähetettyä 24 päivänä tammikuuta 2002 muistutuskirjeen Italian viranomaiset vastasivat 20 päivänä helmikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä N:o 2236.

(4) Komissio ilmoitti 26 päivänä huhtikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä Italialle päätöksestään aloittaa mainitun tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.

(5) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisestä tuesta.

(6) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

II YKSITYSKOHTAINEN KUVAUS TUESTA*Tavoite*

(7) Sardinian saarella toimivat yritykset joutuvat nestekaasun jakeluverkon puuttumisen vuoksi maksamaan energiasta korkeamman hinnan kuin Italian muilla alueilla toimivat yritykset, jotka pystyvät hyötymään tällaisesta verkosta.

(8) Tukijärjestelmän tarkoituksena on korvata Sardinian alueen pk-yrityksille nestekaasua kalliimpien energialähteiden käytöstä aiheutuvat lisäkustannukset verohyvitysten muodossa toteutettavilla verotustoimenpiteillä.

(9) Järjestelmän tavoitteet liittyvät aluekehitykseen.

Oikeusperusta

(10) Oikeusperusta on 23 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain N:o 388/2000 145 pykälän 9 momentti sekä talousministeriön ja kauppa- ja teollisuusministeriön ehdotus ministeriöiden yhteiseksi asetukseksi Sardinian alueen pk-yritysten hyväksi kaasuputkistoja koskevan ohjelman toteuttamatta jäämisen vuoksi toteutettavien

⁽¹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.⁽²⁾ EYVL C 132, 4.6.2002, s. 6.⁽³⁾ Ks. alaviite 2.

verotustoimenpiteiden yksityiskohtaisista säännöistä ja ehdoista.

Kesto ja määrärahat

- (11) Tukijärjestelmän talousarvio on 10,3 miljoonaa euroa, ja se kattaa yritysten energiakustannukset vuosina 2000 ja 2001.

Tuensaajat

- (12) Tuensaajayritykset ovat pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä huhtikuuta 1996 annetussa komission suosituksessa ⁽⁴⁾ määriteltyjä pk-yrityksiä, jotka sijaitsevat Sardinian alueella ja toimivat elintarviketeollisuuden, tekstiili- ja vaatetusteollisuuden, paperiteollisuuden, kemian- ja petrokemianteollisuuden, rakennusmateriaalien sekä lasi-, keramiikka- ja koneiteollisuuden aloilla.

Tuen tarkoitus

- (13) Järjestelmästä myönnetään toimintatukia, toisin sanoen tukia, joiden tarkoituksena on pienentää yritysten juoksevia energiakuluja.

Tuen muoto ja intensiteetti

- (14) Tuet myönnetään verohyvityksinä, joiden suuruus on korkeintaan 60 prosenttia nestemäisten polttoaineiden (polttoöljyt) ja polttoaineena käytetyn nestekaasun hankintakustannuksista.

III KOMISSION PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISEN MENETTELYN YHTEYDESSÄ ESITTÄMÄT EPÄILYT

- (15) Komissio esitti perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn yhteydessä epäilyjä sen suhteen, onko Italian viranomaisten mainitsema haitta aluetukia koskevissa suuntaviivoissa tarkoitettu rakenteellinen haitta ja ovatko järjestelmästä myönnettävät tuet oikeutettuja sen perusteella, että ne edistävät alueellista kehitystä.
- (16) Komissio ei ole saanut huomautuksia Italian viranomaisilta eikä asianomaisilta.

IV ARVIOINTI TUESTA

1. Arviointi kyseisiin toimenpiteisiin mahdollisesti sisältyvän tuen luonteesta

- (17) Sen arvioimiseksi, ovatko järjestelmän perusteella toteutettavat toimenpiteet EY:n perustamissopimuksen 87

artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, on määriteltävä, tuovatko ne tuensaajille etua, joka on peräisin valtion varoista, vääristävätkö ne kilpailua ja voivatko ne haitata jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

- (18) Ensimmäinen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa mainittu ratkaiseva tekijä on se, suosiiko toimenpide jotakin erityistä tuensaajaa. Kyse on näin ollen sen arvioimisesta, saavatko ensinnäkin tuensaajayritykset taloudellista etua, jota ne eivät olisi saaneet normaaleissa markkinaolosuhteissa, tai välttyvätkö ne maksamasta kustannuksia, jotka normaalisti olisivat kuuluneet maksettaviksi yritysten omista varoista, ja toisaalta myönnettävätkö kyseinen etu tietyille yritysryhmälle. Verohyvitysten myöntäminen yhdellä Italian alueella (Sardiniassa) sijaitseville yrityksille tuo tuensaajille taloudellista etua, sillä verohyvitykset vähentävät yritysten maksettavaksi normaalisti kuuluvan veron määrää. Lisäksi toimenpide suosii tietyllä Italian alueella toimivia yrityksiä, sillä tukea ei myönnetä tämän alueen ulkopuolella sijaitseville yrityksille.

- (19) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan soveltamista koskevan toisen ehdon perusteella suunniteltujen toimenpiteiden on oltava jäsenvaltion myöntämiä taikka valtion varoista myönnettyjä tukia. Tässä tapauksessa valtion varat ovat osallisina siten, että julkisen sektorin tuotto vähenee: verohyvitysten myöntäminen vähentää valtion verotuloja.

- (20) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamista koskevien kolmannen ja neljännen edellytyksen mukaan tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua taikka vaikuttaa yhteisön sisäiseen kauppaan. Tässä tapauksessa käsiteltävänä olevat toimenpiteet uhkaavat vääristää kauppaa, sillä ne vahvistavat tuensaajayritysten taloudellista asemaa ja toimintamahdollisuuksia suhteessa kilpailijoihin, jotka eivät saa tukea. Jos tällaisia vaikutuksia aiheutuu yhteisön sisäisen kaupan alalla, toimenpiteet haittaavat jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Kuten Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut muun muassa 13 päivänä heinäkuuta 1988 asiassa 102/87, Ranska v. komissio, annetussa tuomiossa ⁽⁵⁾, toimenpiteet vääristävät kilpailua ja haittaavat jäsenvaltioiden välistä kauppaa, jos tuensaajayritykset vievät osan tuotannostaan toiseen jäsenvaltioon; vastaavasti vaikka kyseiset yritykset eivät itse veisi tuotteitaan maasta, maan sisäistä tuotantoa suositaan sikäli, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuudet viedä tuotteitaan Italian markkinoille heikentyvät.

⁽⁴⁾ EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4.

⁽⁵⁾ Kok. 1988, s. 4067.

- (21) Edellä mainittujen syiden vuoksi kyseiset toimenpiteet ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa kiellettyjen periaatteiden mukaisia ja ne voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuviksi vain, jos niihin voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksessa asetettuja poikkeuksia.

2. Järjestelmän laillisuus

- (22) Kyseiset toimenpiteet eivät ole vielä tulleet voimaan, joten komissio katsoo, että Italian viranomaiset ovat täyttäneet velvollisuutensa ilmoittaa suunnitelmasta etukäteen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3. Arviointi toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille

- (23) Määritelyään valtiontuen luonteen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio tutkii, voidaanko toimenpide katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdan perusteella.
- (24) EY:n perustamissopimuksessa asetettujen poikkeuksien soveltamisen osalta komissio katsoo, että kyseisiin tukiin ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisia poikkeuksia, sillä kyseessä ei ole 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen sosiaalinen tuki eikä 87 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukainen tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi eikä 87 artiklan 2 kohdan c alakohdan määritelmän mukainen tuki. Myöskään 87 artiklan 3 kohdan b ja d alakohdan mukaisia poikkeuksia ei täysin ilmeisistä syistä voida soveltaa.
- (25) Kyseessä on toimintatuki, joten komission mukaan on mahdollista soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisia alueellisia poikkeuksia.

Alueen tukikelpoisuus

- (26) Komissio muistuttaa, että se hyväksyi 1 päivänä maaliskuuta 2000 tehdystä päätöksessään⁽⁶⁾ vuosia 2000—2006 koskevan Italian aluetukikartan, jossa määritellään perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaiseen poikkeukseen oikeutetut alueet. Aluetukikartan mukaan Sardinian alue on kyseiseen poikkeukseen oikeutettu alue.

Toimintatuki

- (27) Aluetukia koskevien suuntaviivojen⁽⁷⁾ 4.15 kohdan mukaan yritysten juoksevien kustannusten alentamiseen

tarkoitettujen aluetuet ovat periaatteessa kiellettyjä. Poikkeuksellisesti tämäntyyppisiä tukia voidaan kuitenkin sallia alueilla, joihin sovelletaan 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeusta edellyttäen, että tuki edistää alueellista kehitystä, myöntäminen on perusteltua tuen luonteen vuoksi ja tuen taso on suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään.

- (28) Lisäksi samojen suuntaviivojen 4.17 kohdan mukaan toimintatuen on oltava ajallisesti rajoitettua ja alenevaa.
- (29) Vaikka pitää paikkansa, että kyseiset tuet myönnetään alueella, johon voidaan soveltaa 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista poikkeusta, komissio ei voi Italian viranomaisten toimittamien tietojen perusteella päätellä, että tuet edistäisivät alueellista kehitystä tai että niiden myöntäminen olisi perusteltua tuen luonteen vuoksi tai että tukien taso olisi suhteessa niihin haittoihin, joita niillä pyritään lievittämään.
- (30) Ensinnäkin on syytä huomata, että kyseinen tukijärjestelmä on jatkoa vuosina 1998 ja 1999 sovelletulle *de minimis*-sääntöön perustuneelle tukijärjestelmälle ja että sen perusteella myönnettävät tuet korvaavat yrityksille vuosina 2000 ja 2001 aiheutuneita käyttökustannuksia. Se, että kyse on menneestä ajankohdasta, osoittaa, etteivät tuet ole välttämättömiä alueellisten haittojen korvaamiseen ja ettei niillä ole kannustavaa vaikutusta. Järjestelmän voimassaoloajasta on todettava, että toimenpiteen ei myöskään ole osoitettu liittyvän siirtymävaiheeseen.
- (31) Toiseksi komissio ei voi päätellä, että tuensaajayritysten valintaperusteet sekä tuen muoto ja kesto olisivat tarkoituksenmukaisia havaitun haitan lievittämiseksi, eikä myöskään sitä, että tuki olisi oikeassa suhteessa kyseiseen haittaan, sillä tukimäärä ei näytä rajoittuvan yritysten todellisiin lisäkustannuksiin. Komissio ei voi myöskään päätellä, että järjestelmän perusteella myönnettävät tuet olisivat alenevia.
- (32) Tarkasteltaessa kyseessä olevien toimenpiteiden välttämättömyyttä Sardinian alueen sosioekonomisen kehityksen edistämisen kannalta on todettava, että Italian viranomaiset eivät ole toimittaneet tietoja maakaasulle vaihtoehtoisten taloudellisesti kannattavien energialähteiden puuttumisesta, joten komissio ei voi katsoa, että Italian viranomaisten mainitsema haittatekijä (maakaasun jakeluverkon puuttuminen) olisi todella sellainen rakenteellinen tekijä, joka vaikuttaa kielteisesti alueen sosioekonomiseen kehitykseen.
- (33) Tällaisen verkon puuttumisen vuoksi yritysten on Italian viranomaisten mukaan käytettävä kalliimpia energiamuotoja, mikä voi mahdollisesti muodostaa taloudellista epätasapainoa luovan tekijän, jos hyödykkeen (nestekaa-

⁽⁶⁾ EYVL C 175, 24.6.2000, s. 11.

⁽⁷⁾ EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

su) tarjonta ei tyydytä sen kysyntää. Kysyntä olisi kuitenkin mahdollista tyydyttää siitä hetkestä alkaen, kun nestekaasun jakelussa välttämätön infrastruktuuri on rakennettu ja asetettu talouden toimijoiden käyttöön. Tämän odotetaan periaatteessa tapahtuvan vuonna 2006, kun nestekaasun jakeluverkon luomista Sardinian saarella koskeva ohjelma pannaan täytäntöön.

- (34) Tämän perusteella komissio ei voi katsoa, että Italian viranomaisten mainitsema haitta olisi aluetuen suuntaviivoissa tarkoitettu rakenteellinen haitta ja että järjestelmästä myönnettävät tuet olisivat oikeutettuja sen perusteella, että ne edistäisivät alueellista kehitystä.

Perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden tuotannon, jalostamisen ja kaupan pitämisen ala

Maatalousala

- (35) Maatalousalan valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen ⁽⁸⁾ 3.7 kohdan mukaan alueellisia valtiontukia koskevia suuntaviivoja ei sovelleta maatalousalalla.
- (36) Samojen suuntaviivojen 3.5 kohdan mukaan yksinomaan tuottajien taloudellisen aseman parantamiseen tarkoitettut yksipuoliset valtiontuet, jotka eivät millään tavoin edistä alan kehitystä, katsotaan toimintatuiksi, jotka eivät sovellu yhteismarkkinoille.
- (37) Tarkastellusta järjestelmästä myönnettävät tuet näyttävät olevan tällaisia, eivätkä ne siksi sovellu yhteismarkkinoille.

Kalastus- ja vesiviljelyala

- (38) Kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukien tarkastelemista koskevien suuntaviivojen ⁽⁹⁾ 1.5 kohdan mukaan alueellisia valtiontukia koskevia suuntaviivoja ei sovelleta tällä alalla.
- (39) Samojen suuntaviivojen 1.2 kohdan neljännen kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan tuensaajille ilman velvoitetta myönnetty valtiontuet, joiden tarkoituksena

on yritysten taloudellisen tilanteen ja maksuvalmiuden parantaminen, ovat toimintatukina yhteismarkkinoille soveltumattomia.

- (40) Tarkastellusta järjestelmästä myönnettävät tuet näyttävät olevan tällaisia, eivätkä ne siksi sovellu yhteismarkkinoille.

V PÄÄTELMÄT

- (41) Tämän päätöksen kohdassa IV.3 esitettyjen näkökohtien perusteella komission on todettava, että Sardinian alueen pk-yritysten energiakustannusten pienentämiseksi tarkoitettu tukijärjestelmä ei sovellu yhteismarkkinoille,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Lain N:o 388/2000 mukainen tukijärjestelmä, jonka Italia aikoo toteuttaa Sardinian alueen pienten ja keskiuurten yritysten energiakustannusten pienentämiseksi, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Järjestelmää ei näin ollen voida toteuttaa.

2 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 16 päivänä lokakuuta 2002.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen

⁽⁸⁾ EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

⁽⁹⁾ EYVL C 19, 20.1.2001, s. 7.